

Klucht van Oene

Jan Vos

bron

Jan Vos, *Klucht van Oene*. Jacob Lescaijle, Amsterdam 1662.

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/vos_002kluc01_01/colofon.htm

© 2008 dbnl

Klucht van Oene, door Jan Vos.

Aan J. H.

*Uw Klucht is niet op maat, om datze heel op maat is.
Een klucht moet zijn als 't graauw dat onbepaalt in praat is.
Wat elk in Treurspel roemt wordt in een Klucht gewraakt.
Een maateloze Klucht is recht op maat gemaakt.*

Jan Vos.

Klucht-speelders.

Geile Fijtje, *Oenes Wijf.*

Lichte Ritsaart, *Fijtjes Pol.*

Oene, &c.

Foppe *Ratelwacht.*

Jeurian *Ratelwacht.*

Looze Trijn, *Oenes Meidt.*

Hongerige Tijs, *Schout.*

Slempende Thomas, *Pachter.*

Waarachtige Jaspar, *Notaris.*

Dienstige Floris, *Steeboô.*

Luye Mieuwes, *Diefleier.*

Leepe Roelof, *Verklikker.*

Hans Platvoet, *Kruier.*

Het Tooneel is by en in 't huys van, &c.

Klucht van Oene.

Fijtje. Ritsaart.

Fijtje.

Ritsaart / heb ik men woort van op te passen niet ehouwen?

Rits.

Wat dat de hel niet weet te deinken / dat weeten ritse vrouwen.

Fijtje.

Wat zeidt men liefste daer.

Rits.

Dat et vaatje mit Wijn /

Dat ik jou gisteren belooft heb / veur margen hier in huis zel zijn:

Maar ik mien et te sluiken / om et geldt van de zijts te bespaaren.

Trijn. Ritsaart. Fijtje.

Trijn.

Ey! vrouw kom in huis; miester wordt wakker / en begint hy te baeren.

Ritsaart.

Jou miester moet jou veul vereeren / om datje miest an zen kant helt.

Ik hou veul mier van ien geever as van een beloover.

Miester wordt wel dikwils zeeziek: maar hy geeft niet over.

Fijtje.

Gae jy in de Kelder; hoor je wel Trijn?

Oene roept van binnen.

Hou / Fijtje / hou / wat doeje in de nacht van 'et bedt?

Fijtje.

Ik gae iens nae 't sekreet: want de waterpot is verzet.

Oene.

Ik rae je kom weerom.

Fijtje.

Et mocht me onder weeg ontschieten.

Oene.

Waer blijfje? hoor je niet?

Fijtje.

Ik kan et immers niet uit zwieten.

Oene.

Slaet'er wat eieren in: hoorje: maakt et wat kort.

Ritsaart.

De anslag is mislokt.

Fijtje.

Acht dat niet / of Oene gnort;
Ik weet die zottebol wel drae in slaep te sussen /
Dan keunen wy menkaar wel zonder schreumen kussen.

Oene.

Hou / Fijtje hoorje? Hoe maakje et daer zoo lang?
Ik komje strikstrak by mit ien schaer / of mit ien nijptang.

Fijtje.

Rust jy jou hoofd men vaar / et zel nou met ien veeg lukken.

Oene.

Ik wou in die tijt men darmen wel leeg drukken.

Fijtje.

Kom Ritsaart / schuilje in de wieg / want men kint is by men snaar /
En Oene weet 'et niet / dies is 'er in 't minste gien gevaar.

Ritsaart.

Ik zel huilen en jy zelt zingen.

Fijtje wiegt Ritsaart, en zingt: Van drie Moffen en drie Vinken, &c.

Fijtje.

Et me kijntje ien hoesje ekrijgt? is et galletje over elooppen?
Ik zel jou ien duit an razijntjes en ien bakkers koekje koopen.
Jy zelt mit jou Mamma by jou groote Papa gaen.
Dan zel ik jou vertellen van et Varken dat niet School wou / of men most et School draagen:
Staet jou dat niet aan?
Ja ik zel jou et sprookje van Erritje / Boontje / Strootje en Kooltjevier zeggen;
Hoe dat Strootje / in plaats van ien brug / over ien sloot ging leggen;
Daer Erritje over heen rolde / om niet te koomen in noodt:

Maar mit dat Kooltjevier op et midden quam / branden Strootje deur / en Kooltjevier viel in de Sloot /

Daer et zen ongelok / as jy wel kan deinken / betreurde.

En hoe Boontje om Kooltjeviers ongelok zoo lachte dat zijn naersje scheurde.

Hoe dat Boontje toen / om ien lapje veur zen naers te krijgen / nae ien schoenlapper tradt.

Seur die tijdt hebben al de Boontjes zwarte lapjes veur heur naers ehadt.

Oene. Fijtje. Ritsaart.

Oene.

Wel / Fijtje wat is hier te doen? Dus in de nacht te zingen?

Fijtje.

Et kindt stelt de pijpen vaar/ et zou schier uit de wieg springen.

Oene.

Dus / sus / jy stoute boef / leg stil jy arge gast;

Jy moet haest in de broek: want me dunkt dat jy de wieg ontwast.

Ik zel jou school besteen by miester Floor de vreemdert:

Leert dan e / n tutelende / b / a / ba / b / o / bo / in 't groot eemdert.

Fijtje.

Nou kijk jou papa iens an / zoo krijgt hy licht ien duit uit zen tas.

Oene.

De jonge lijkt me of hy uit men aanzicht esneen was.

Fijtje.

Men kijndtje et epist: loop ien drooge luier haalen.

Oene.

Ik loop na binnen / de tijdt ligt niet dat ik lang zel draalen.

Fijtje. Ik loop al waer men Ritsaart loopt.

Rits.

Verschuilen we hier wat.

Oene. Ritsaart. Fijtje.

Oene.

Stae / Ritsaart / stae / waer wilje mit Fijtje heen loopen?

Hou stal / of ik zel jou leevendig et vel afstroopen /

Al was 'er sinjeur Roggestaert en juffrou Konkelpijps by.

Rits.

Ik heb gien noodt van hangen: want suiker steelen is zoete dievery.

Oene.

Hadt ik hem / ik dude hum wel mit ien mes in zen rubben.

Ik zweer by men tuureluur dat ik hum noch zel lubben.

Ik raeje kom weerom / ier dat ik 'er mier op vloek.

Fijtje.

Dat loof ik wel, want jy bint ien dubbelde kater / jy vijst deur et hemt in de broek.

Oene.

Ik zeg dat jy Fy weer geeft / of de duivel zel de kaers houwen.

Fijtje.

Wat zou de drasbroek doen / hy gaet de stoel veur zen naers klouwen.

Oene.

Ik zel margen na den Dam gaen en zoeken nae prokreur Boom.

Fijtje.

Ik zel jou nae vijsten en nae pissen / dan hebje veur wijndt en veur stroom.

Oen.

Die guit doet slimmer / of hy den mantel van de kapstok stal / en dat kan ik niet veelen.

Rits.

Dat ik ze van zen schouwers stal / zou ik ze dan ook van gien kapstok steelen?

Oene.

Ik gae nae Avekaat Rijnsewijn / die weet veul uit te rechten / zoo men zeght.

Fijtje.

Dat is waer / hy weet veel uit te rechten: want hy et veul menschen uit haar goedt erecht.

Oene.

Wat of de meer heur veur laet staen? of mientze dat ik mal bin?

Fijtje.

Jy bint ien man as ien paerdevijs: want daer is gien gal in.

Oene.

Ier dat ien uur ten eindt is / zel ik schikken dat ik van heur hoor.

Fijtje.

Doet zoo; schik alle ding op zen stee / en zet de pispot in et tresoor.

Oene.

Hadt ik men kortelas en was ik dan hiel in et harrenas /

Ik zou hum na zen gat beeteren as ien twiede Olifarrenas.

Ik trots graef olykoek; ien man as are anderhalf.

Laet koomen wie dat wil / al was et de geuze duivel Dikdalf.

Ik bin ien man as ien kammeel; ja ien man as ien drommedaris.

Rits.

Jy bindt ien man alliens as ien spiritus familiaris.

Oene.

Ik zel alle gaten deur snoffelen en zoeken nae de guit.

Rits.

Die zen neus in alle gaten wil steeken haaltz'er dikwils bestruist uit.

Oene.

Et zou me rechteboort wel lusten / om op Fy te grauwen.

Fijtje.

Of jy de duyvel lusten / wie zou hem veur jou kauwen?

Oene.

Als Ritsaart me te moet komt zel ik zoo blaezen dat hy veur me verschrikken zel.

Rits.

Blaes vry dat jou hooren barst / jy weet wel dat jou wijf jou weer are hoorens beskikken zel.

Oene.

Zou ik Fijtje soo quijt weezen? Dat zou me al men leeuen moeien;
Zy is noch zoo jong / dat mer de ooren van et hoeft sneedt / ze zouwen 'er van zelf weer an
groeien:
Daer by et ze ien gehoorzame mondt / die asze slechts lacht om ien truzenuis /
Dan 'er iene oor tot et aar loopt en komt van zelf weer t'huis /
Heur rondtom kaakelbont en pumpelpaerse wangen /
Zou men in et gasthuis veur tinne-pispotten an de bedtsteen te pronk hangen.
Op heur kammoesde lippen en op heur neus van die zelfde kleur /
Leest men de stoory van Orsel en Valentijn en van Blancefleur.
Maar dat is al eeven veul / hier dient nou zoo veel spreekens niet.

Fijtje.

Binje zot Stijn? steek jou naers van et bedt zoo bekladte de deekens niet.

Oene.

Dat hier ien heyen was / ik liet iens in men handt kijken.

Rits.

Nu dient me de gelegenheid / om Oene uit te strijken.

Oene.

Hoe! is et hier al deegelijk werk? zeg op / wie hoor ik daer?

Rits.

Jy hoort de duivels miester / dat is slimmer als ien toovenaar.

Oene.

Zoo wou ik wel dat jy me wat raedt gaf / sinjeur duivels miester:
Want men wijf is op te bien met ien Venus priester:
Waer deur dat ik 'er gun / tot straf van et onwaerde feit /
Datze / asze sterft / blindt van de aerde scheid.

Rits.

Et is ien kleinigheid / ien aar by zen wijf te laeten.
Al wie ien aar by zen wijf lijf / doet an Venus werk van karitaten.

Oene.

Hoe! werk van karitate? dat luitme al te schalk.
Hadt ik Dibberigh etrou in de blaauwestiene blaasbalk /
Ik hadt beter edaen; of Lobberigh met de Mammen;
Of Woutertje Lammerts; of Lammertje Lammerts in de Lammen /
naest lamme Lammert Lammertsz. in de lamme Lammere-straet /
Dicht by de Lammere koop daer 't lamme Lam in lamme Lammert Lammertsz. gevel staet.
Och Oene / zeyde die / laet me allien op jou liefde hoopen /
Of aars zelje me et snot uit men neus zien ontloopen.
Wel hoe! en spreekje niet; of en voel jy gien minne-vuur.
Ja ja / zey ik / loop kakken by daag / de kaersse binne duur.
Zie / zeyze / watje doet / ik bin de Peet van Juffrou krotten /
Allernaast de drie verkierde Spaans-leere Mostert potten:
Daerom beraet jou wel en wilme ook te woort staen:
Want ik bin zo verbranst hiet / jy sout wel ien Ey in mijn poort braen:

Daer by doet me 't hoofd zo bezukt zier dat ik 'et jou niet half kan zegge.
Doet jou hoofd zier / zey ik / mijn naers doet zier / wille we de zieke by menkaar legge.
En Tanneke Boterams maakte ik lest zoo dartel warm /
Dat de liefde uit heur hart schoot tot achter in heur kartel-darm:
Maar ze was zo morssig dat dieze de borsten wou raaken /
Tasteze met ien pol-lepel / om dat hy zen handen niet vuil zou maaken:
Maar ze had 'er ien deugt by / want ze bleef zoo op 'er religi staen /
Datze al-te-mets wel zey / ier ik van men geloof wou gaen /
Of ier ik op et pad van de verdoemenis wou dwaalen /
Ik had liever datme de duiker van stonden an quam haalen.
Zoo bin jy / zey ik / al ien stantvastige Meyt.
Dat deink ik wel / zeyze / men moet al veul doen om zen zaligheyt.

Rits.

Zwijg / zwijg / al lang enoeg: want dat jy me verstoorde.

Oene.

Ik heb veul liever datje in men sekreet valt as in mijn woorden.

Rits.

Ik rae jou dat jy zwijgt / en gaet ook flux van hier;
Maar zooje hulp begeert / komt over ien quartier /
Ik zel jou hulpzaam zijn.

Oene.

Heb jy 't zoo veur enomen?

Ik binner mee te vreen om flusjes weer te komen/
Om van ter deeg te zien hoe dat men zaak voort gaet.

Fijtje.

Gaet hange-bast / gaet / gort gunt dat jou de moort slaet.

Rits.

Nou gaet et nae men zin.

Fijtje.

Ik bin met et stik belaaide.

Rits.

Ik zelve gaen verklien in Toovenaars gewaade /
En schuylen et aangesicht in ien bemorste grijns /
Zoo heeft de Tover-kunst by et volk al vry wat schijns.

Fijtje.

Ey maakje dan geriet.

Rits.

Ik zel op alles letten.

Fijtje.

Ik zweer dat ik Oenes hoeft mit hoorens zel bezetten.
Die gorten-teller / die henne-taster / die treuzelaar /
Hy doet hum op as Delfs Engels / en et is noch qualijk peuzelaar.
Kom ik hum altemet ien reys om ien goet woort smeeken /
Wat et hy te doen? hy houd zen mont en laet zen poort spreeken.
Zeg ik: liefste jy weet wel dat ik zulke vlaagen haat.
Dan staet hy en grijnst als de duivel tegen den dageraat.
Ik zel nae de Schout loopen / zey hy lest / en vraagen of ik jou op mach sluiten.
Wilje loopen / zey ik / zo loop ien veer in de naers / zo zelje niet weerom stuiten.
Of loopt in de Pomp en haalt de klap naje toe / jy rechte drooge gek.
Ik wou dat hy was daer de peper wast: want ik bin hum zoo moe as gespoge spek.
Toen hy ien vryer was / toen was hy ien aar quant / dat hy ook zelf niet zel ontkennen:
Want as hy uytging / zo zeyde zen vaar: kyeren ik laet men haan uyt / elk bewaar zen hennen.
Daer ik hum ook te liever om hadt: want ik docht as ik hem kreeg / dat ik dan wat waers had
/

En nou ik hum heb / is hy zoo droog / ja zoo droog / as Sinteniklaas aersgat.
Ik weet gien onderscheyt / tusschen hum / en Jochum van der Poelen.
't Is zulken houteklik / men zou hum ien gat in 't lijf pissen en hy zou 'et niet voelen.
Kon ik hum wijs maeken dat hy ziek was / ik gink nae Parecelses in de bonte mant;
Dats ien Dokter die me dienstig zou weezen: want die helpt 'er mier van kant
As de Beul van Haarlem; ja as de wreedste der tierannen:
Daerom is et wonder datze hum niet uit de vryheid van Amsterdam bannen:
Maar d'anspreekers zouwen et niet begeeren / dat is buiten alle vermoen:
Want dat hy uit ebanne was / dan hadt dat volk hier niet veul te doen.
Wel bin ik mal / dat ik hier mit ik en wete niet wie praat?
Ik mach heen gaen: want me dunkt dat de klok daer twie slaet.

Oene.

Dat gaet nae de Duivels-miester al zou 'er ien kijndt van komen:
Al wast de duivel zelf / ik zouw'er niet veur schroomen.

Ik heb wel ier (in men droom) ien roof uit de hel ebrocht.
O elemementen wat heb daer al vreemde dingen besocht!
Wat zwierden 'er al À bonte Vliegers! wat al Gravinne boeken!
Wat al sulleye Mantels! wat al fluwiele Broeken!
Hier was Jan alleman: daer Gerrit aldewerelt: gins Ellikien:
Hier heb ik Labbekak / en daer Verneem-al ezien.
De rappige Fransjes waeren 'er an Kontermans staert eregen /
Daer 'er de Duivel / als hy drukte / ien of scheurde om de pars mee te vegem.
De geltzuchtige Woekenaers wel ier tot de ooren toe in 't bont /
Worden 'er esmolte gout deur een zulb're trechter egoten in 'er mont.
D'Advokaten en Procureurs / van jongs op ebrocht tot liegen /
Hebben 'er elk ien ring deur de tong / om datze de duivels niet zelle bedriegen.
De Bakkers die 't broodt veul lichter maakten as den eysch /
Worden 'er et wicht mit hiete tangen enepen uyt haar vleys.
De diefachtige Snyers / die 't laaken deur 't oog van de schaer rokken /

Worden 'er tot straf / deur 't oog van ien gloeyende schaer etrokken.
 De Kox / die katten en honden veur haazen en konijnen verkoopen / werden 'er estroopt /
 En an et spit esteeken / en mit Heyntje-mans peekstok bedroopt.
 De Kassiers / die d'eerbaarhey van haar Miesters Kas verkrachten /
 Tellen 'er macht en dach niet as vyerige stikken van achten.
 De Meulenaars / die 't kooren uit vreemde zakken hebben ehaalt /
 Worden 'er op een Grut-meulen / zo fijn as tarwe meel / emaalt.
 De Glazemaakers / die in plaats van schaars zeuven duym vijf duym veur een voet schrijven
 / dat ik zelfs heb bevonden /
 Worden 'er deur ien loodwijn / zoo dun as ien ael en zoo lang as ien piek ewonden.
 De Waerden / die de kannen niet te deeg vol tappen / en het bier
 Mit water mengen / worden 'er ekookt op een onzichtbaar vyer;
 Want datze 't vyer zagen / zey de duivel / ze zouwent / as je wel kan gissen /
 Mit water uyt hozen / of ten minsten uyt pissen /
 Zoo binze et ewent mit water om te gaen.
 De Notarissen / en Secretarizen / die zulke woorden schrijven diese zelfs quaelijk verstaen;
 Gelijk: non numerate pecunie, alternatijf, directelijk, indirectelijk, prolongeren, exhereditatie,
 prediciabel, arbitrateurs, donatie causa mortis & inter vivus, ik ken 't niet half uit spreken /
 Die zag ik 'er mit zegelgaeren en inktkokers gieselen / en mit pennen en pennemessen deur de
 huid steeken /
 En mit smolte lak / en hiet zandt bedruppen. Ik docht /
 Dat is 'er veur / dat jy'er zoo veul deur jou quaedt Duits en vals Latijn in et lyen hebt ebrocht.
 De Dokters / d'Aptekers en Barebiers / komen 'er mit zulke groote hoopen /
 Dat de duivels dikwils vreezen / datze de hel noch af zellen loopen /
 En vermoorden al wat 'er is in de helsche kolk:
 Want 'er binnen gien feller beuls / noch wreeder moordenaars in de werrelt as dat volk.
 d'Aptekers worden 'er zoo lang in ien vijsel estampt datze beginnen te stinken;
 Dan geeftmen dit stof / mit menschemieg emengt / an de Doktooren te drinken.
 De Barebiers worden 'er ekorezijft / en 't bloedt af etapt en 't hiele lijf deurvlijmt.
 De Pasquillemaakers die tot schemp van aare hebben erijmt /
 Worden 'er by de loogenaars in ien brandende oven esmeeten;
 En in et midden van et vier betoonen ze 'er noch as Poeten:
 Wantze huilen en krijten zoo net op rijm dat'er niet ien silp an scheelt.
 Ik vraagde ien duivel: waerom wordt dit volk gien zwaerder straf mee edeelt?
 Dat mach niet weese / zey de droes / die hiel dicht byme quam treden:
 Want dit volk et op de werrelt mier smart as hier in de hel eleeden /
 Om datze / diese beschempten / zagen lachen / mit'er schempen / vol fenijn.
 Die ien aar doet lachen as hy hum quaedt mient te maaken / lijft dubbele pijn.
 Maarze hadden 'er noch ien deugdt by / zey de duivel / al quamze heur niet van boven:
 Want ze waeren zoo bot in et liegen / dat niemandt heur Pasquillen wou gelooven.
 Toen quam ik op ien aare plaats / by menschen mit ien woekerende Geest;
 Deeze hadden / toenze noch in de werrelt waeren / Lommerthouwers eweest:
 Nou warenze inde helsche lommert verzet teugen vijf en veertig en ien quart ten hondert;
 En om datze et verstaegeldt niet opbrochten / worden 'er alle daag ien lit van et lijf eplondert.
 Die deur et zwiet en bloet van armen rijk worden vereisen gien minder ellent.
 De Soliciteurs / veur bloedtzuigers van Weezen en Weeuwen bekent /
 Worden 'er veur turf onder ien Ketel vol pachters estoockt / in plaats van koolen:
 Dit waeren Pachters die de sluiikers dedden bloên en zelf haddenze et Landt bestoolen.
 Die wel ier efalieert waeren / toonden an de duivel heur quietancies: maar ze waeren van
 pampier /

En dat is in de hel eeveliens as bossekruidd by vier:
 Daerom brocht 'er de duivel by de beurzesnyers in et kot van de dieven.
 De quaksalvers en pokmiesters quaamen 'er mit 'er bezeegelde brieven:
 Maar Lucifar zeyde / brengtze in 't verneis by de moordenaars / an ien kant /
 En laetze daer eens zien of 'er zalf ook goedt is veur de helsche brandt.
 Toen zag ik ien diel menschen mit zwarte handen / wat hebben deuze gasten / vraagde ik /
 edaen?
 Wil jy et weeten / zey de duivel / zoo luyster / ik zel et jou vertellen gaen:
 Dit binnen verwers / die mit bestelling van koopluyster binnens huis vrybuiten.
 Deuze dieven wisten de zijd / deur schors water bol te maken; ja hiel te ontsluiten:
 Dan begootenze de draeden met sop van vijlsel / en slijp / en aar swaer goet.
 Daer nae leideze de strengen in 't sap van gal / en alluin / datze weer dicht in menkaer doet;
 As dat edaen was / raakte de zijd in de verf / dieze zoo wel tot lijm / as glans verstrekte;
 ja door zulk een pleegen /
 Deenze drieverendiel zijd / over de vijfverendiel weegen.
 Mit dat hy dit vertelt hadt / greep hy 'er ien paar.
 En bondze de handen boven / en de voeten onder aan menkaer.
 Toen sloeg hy de handen om ien pen die in ien groote pael stak / en begonze mit de kravielstok
 zoo elements te wringen!
 Dat 'er et bloedt zoo uitsprong / of men de verf uit de zijd sag springen.
 Hoe mach jy heur zulk ien pijn doen? zeyd' ik / ze hebben 't edaen deur heur miesters last.
 Heur miesters / sey de duivel / lyen zoo wel as zy: want ze hangen elk an ien zijde bast;
 En zooze daer vierentwintich uren an kunnen hangen / zonder dat de strenge breeken /
 Zoo binnenze allegaer vry, mit wees hy waerze hingen; maar ik had nau om ekeeken /
 Of ik zag'er wel tien dozijn veur heur stroppen druipen in ien ketel vol ziedent water / die 'er
 recht onder ezet was:
 Daer moesten zy zoo lang koooken totze twee vijfde parte minder woogen / jae zoo net of et
 ewet was.
 De Boekverkoopers die Bybels uithangen en aare giestelijke zinnen /
 Al is 't dat 'er in 'er winkels niet as Bybels van tweenvijftigh bladen binnen;
 En boeken van Reyntje de Vos / dat schalkedier /
 Worden 'er allegaer / in Belzebuyx quartier /
 Tot blanketstel emaaekt; want as de duivel ien Engel wil lijken /
 Zoo gaet hy hum mit 'et blanketstel van zulke schijnheylige Boekverkoopers bestrijken.
 Zoo dat 'er niet in de Hel is / of 'et komt de duivel noch te pas.
 De Lakenverkoopers / die 'et laken ien zestepart langer rekten as 'et was /
 Worden 'er erekt / dat al watze an 'et lijf hadden begon te tornen.
 Wy zelle jou / zey de duivel / 'et lake te rekke wel drae uit kornen.
 En ze begonze mit kaerten van naelden en spelden te reuwen. ze riepe; help! help! help!
 Wees jy slechts te vreen / zey de duivel / ly jy wat pijn / jou kijeren gaen weer in 't felp.
 De maakelaars / die met liegen en bedriegen aan de kost raaken /
 Ja die 'er zelf tot koop-luy / en de koopluyster tot maakelaars maaken /
 Worden z'er aan de koopluyster / haar falieerde miesters eschaft /
 Dieze / tot wraak / het vel van de leden stroopte;
 En tot mier pijns / in ien bak vol pekeldoopte.
 Zy vloekten / en knarsten op 'er tanden van ongedult.
 Och! och! och! riepenze / dat jy efalieert bint dat is jou eygen schult;
 Want ien Koopman / die hum van ien Maakelaar laet beleezen /
 Die wil / spijt zijn eigen zelf / ien maakelaar weezen.
 Ik docht de maakelaars liegen 't niet / al kanneze 't wel.
 Dan Schouten / van Diefleyers / en Luyzevangers grimmeldent in de Hel.
 Het volk dat niet van goedt doen of van de Kerk mach hooren spreeken /
 Sitten 'er allegaer op hekels / en hooren 'er de duyvel de passy preeken.
 De koorendragers die zoo leuy binnen dat 'er 't hiele lant van waegt /

B1r

Worden de hoorens op 't hoekje van den Hel / dicht aan 't Hooft of ezaegt:
Want ze zouwen aars niet wel deur de poort kunnen raaken;
En van de takken / zach ik de duivels hechten tot moortprieme maaken /
En dobbel-stienen. ik docht dit goddelooze zaedt /
Dient de duivel / zoo wel nouwze doot binnen / as toenze leefde / tot allerhande quaet.
Toen kreeg ik honger. beginje honger te krijgen? zey de duivel /
Zoo zel ik jou wel ien Advokaat aan 't spiijt rijgen: want wy hebben aars gien zuivel:
Die elardeert is met ien thien of en twintigh Procureurs /
En bedropen hum mit 'et vet van ien diel Soliciteurs /
Terwijl hy veur ien vyer van Deurwaarders word ebraden.
Neen / zeyd ik / dat is Heyntje-mans kost / daer meugje jou zelf mee verzaden.
Ten lesten kreeg ik achterlast / en ik bin deur hulp van de duivel op et helsche sekreet eraakt;
Hier vondt ik al de Pasquillen die deur ien diel kreupele rijmertjes tot schemp van Vos waren
emaakt;
Ik wouze opraapen: Maar de droes wou de bunse vodden / zeide hy / niet missen:
Want de duivel gebruikte deuze pasquillen in plaats van mosselschulpen / om zen eierkurf
mee te wissen.
Al was 't dat ik ien inktpot / of ien inktkoker had /
Die zo groot was as het Heydelbergse Wijnvat /
Daer negen hondert en sestigh Amen Wijn in kennen /
Daer toe driemaal zoo veul / ja viermaal zoo veul schrijfpennen
As spiessen in 't leger van den Oversten kluyt /
En dat elk zoo groot was / as de groote mast op 't Schip van Sinte Reynuyt /
Daer de Stuyrman zen hut en de Kok zen kombuys in maakten /
Die zoo hoogh was datze mit de Mars aan den Hemel raakten /
En dat ik dan ien Boek had zo groot as de Spaensche Zee in 't ront /
Noch zou ik niet half kunnen schrijven / wat dat ik in den Hel al vont.

Ritsaart. Oene.

Wie daer?

Oene.

Goeden dag speciaal.

Rits.

Hier zoo gien mier te snakken /
Of ik doe jou de broek tot opje hiele zakken.

Oene.

Bin jy de Toovenaar / om wie dat ik hier kom?

Ritsaart.

Ik gae in 't naorst der nacht met Lucifer voor mom /
Op Belzebuyx banket / met sleep van zwarte Saters /
En dansser op 't gelol van Katten en van Katers.

Oene.

Wat binje dan voor ien?

Ritsaart.

Ik woon onder dit gewelf.
Nachtmerry is men naam. ik ben de Weerwolf zelf.

Oene.

Wat kanje veur kunsten?

Ritsaart.

Ik kan de woeste en dunne winden

Trots et Noorts en Lapsche Volk in leere zakken / en in oope netten binden.

As ik men aanzicht slechts iens met duivels drek bekladt /

Verander ik in ien Mieuw / of in ien Vliermuis / of in ien zwarte Kat.

Ik doe de menschen / as et me slechts lust / al doet et menig gruwen /

Pampier / hair / kalk / stien / kooten / knickers / neutedoppen / naelden en spelden spuwen.

Jy meugt me vry bekijken: ik kan allien deur men groot verstandt /

De kost / asze op de tafel staet / veranderen in zandt;

Ja spijt Aecht zonder ziel. ik ry by nacht en dag an alle oorden

Op ien Bok mit drie bienen. ik heb / deur de kracht van toover woorden /

De jongste zeun van geile Aagt / al dunkt et elk ien hiel vreemt /

Verandert in ien luis / en deedt hum / in die gedaente / in et hemdt /

En op et moeder naakte lijf van Marry Naerjes koomen;

Die hy / in ien luize schijn / heur eerbaarheidt et ontnoomen.

Ik heb Juffrouw Snottebels doen kijken in den spiegel glas /
Dat Harmen Fielebaert heur toegezeide Vryer was.

Oene.

As jy alle ding zoo kunstigh weet te kuipen /
Kan jy dan wel deur et oog van ien naeld / of deur et gat van ien klinksnoer kruipen?

Rits.

Dat is men slechste kunst / dat kan wel strakx geschien.

Oene.

Kanje dan wel Brandewijn of Soetemelk tappen uit ien straet-stien?

Rits.

Ik kan wel mit ien stroo 't hoofd van jou schouwren snyen /

Oene.

Kanje dan wel / as ien Kolrijster / op ien beuzemstok uit de schoorstien ryen?

Rits.

Ik heb noch gistre nacht evlogen as ien kray.

Oene.

Kanje dan wel ien weegluys doen klappen as ien Papegay?

Rits.

Geen dingen bin zoo vreemt of ik weetse te klaaren.

Oene.

Kanje dan wel in ien Eysdop of in ien Mosselschulp na Oost-Inje vaaren /
Mit ien zeyl van ien spinweb / en stuuren mit ien naelt in plaats van ien roer?
Weetje wel dat men wijf niet poortvast is / wel te verstaen ien Hoer?

Rits.

Staa ierst in deuze kring / ik zel'er iens na leezen.

Ritsaart zet Oene in een ring van Bossekruit, en begint te toveren.

Oene.

Twie schinkels mit ien klaeuw / wat pokken zel dit weezen?
Drie hoorens mit ien koot! vijf krieken mit ien kars!
't Is de nikkers kraemery / hy loopt mit Heyntje-mans Mars.
Hy preutelt binnens monds / ay hoor! hoe langer / hoe rasser.

Rits.

*He, Sa, vo, been marketroy, kom poesme de krasser.
Oksius, Koksius, Noksius, Poksius,
Homenus, Domenus, Bomenus, Romenus,
Arius, Darius, Blarius, Larius,
Voort wat 'er wort bestiert door 't loopen der Planeeten.*

Oene.

Voorzeeker et deuze man et Latijn mit pollepels egeeten.

Rits.

Inquam koenat, Rekoolatt, katan, Extra, struynalibol.

Oene.

Hoo / hoo / praetje van struif? ik drukje wel ien baly vol.

Rits.

Belzibuik, Lucifer, Pollepel, Schuimpaen, komt alles in perzibel.

Oene.

Daer leest hy et Duivels paternoster uit Heintjemans Bybel.

Rits.

Firlementis, Swijmentis, Schoeschentis lagardefrooy.

Oene.

Die tarm is eraapt uit Sinte Pieters palsrok uit de darde ploy.

Rits.

Rijst onder aerds gespuis / en laet op aerd jou luimen zien.

Oene.

By men zieter nae / hy et de Droes betovert mit ien pruimestien.

Rits.

Oliman, Soliman, Foliman, Boliman,
Alius, Falius, Malius, Salius,
Mikkeran, Likkeran, Wikkeran, Nikkeran.

Oene.

Hy praet van de Nikker / zou d'aere man wel van huis weezen?

Rits.

Rep van gien aere man / of jy meugt wel voor de Nikker vreezen.

Oene.

Dat liege Latijn was / hy was nae men verstant /
De allergelierste Doctoor in 't hiele Landt.

Rits.

Waer blijft de Droes van Delft?

Oene.

Dat komt zeeker schrander.
De Duivel van Delft is dat niet ien gebooren Hollander?

Rits.

Wat zegje daer jou guit?

Oene.

Ik vraegje nae men vrou.

Rits.

Nae dat ik hier bevijn zoo isse jou hiel trou:
Maar om et recht bescheit / zoo maakter ierst jou werk of /
Om over ien klein vuur te gaen op et Zuyer kerkhof;
Daer zelje dicht an et dak ien diepe horn zien /
En in die zelfde horn / is ien betoverde stien /
Die jou as jy ze draegt in et wezen zel vervormen /
Dan die jou echte wijf bywijle komt bestormen:

Siet dan of Fijtje jou / of Ritsaart et bemint.

Oene.

Hoe kom ik by de horn? dat dien wel ierst verzint.

Rits.

Op et Zuyter kerkhof / daer bin ses ouwe Sarken /
Die eertijds bin ebracht uit et Rijk van Denemarken:
Elk mit ien grafgedicht / daer ien Hoogduits Poeet /
Wel zeuwendalief jaar zen hersens op versleet;
Die moetje nae malkander eerbiedelijken leezen:
Dan zelje in ien mand / die daer geriet zel weezen /
Al prevelende treen / en spreeken dit rondeel.
Oriza, Lambatiza, Schoenmiza, Koekernotes, Koekernoteel.
Zoo drae en is die spreuk niet aen menkaer eschakelt /
Of jy wordt met de mand / tot aen et dak etakelt.

Oene.

Schoon datmen van Dokter Faustus wel ien groot wonder zag /
Zoo is hy by jou niet mier as ien beest by ien donderslag.

Rits.

Kom smeertje mit dit gruis / ewijt door men Sermony /
Zoo krijgje in der yl ien zwarte duivels trony;
Want zonder die gedaant is al jou doen onwis.

Oene.

Ik wou wel datje zey waer van dat et emaaft is.

Rits.

In 't lest van 'et veurjaar / heb ik in 't ierst van 'et naejaar gaen zoeken /
Ien hiel half lood koutwaremis / kleinst door natte droogdoeken:
Ien versche pekelharing / ien zoute stokvis /
Ien Jonge Ouwevaar / as 'er noch gien in et hok is:
Dit heb ik in de nacht mit reuzel van koorstengen /
Mit et dreunen van ien veest / en poddewol gaen mengen.
Toen nam ik tot behulp / de lever van ien pijl /
De nieren van ien zark / de longen van ien bijl /
Et sap van ien waterpot / ebruykt van Juffrou slakpoel:
Et hoofd' van ien ronde klos / en 't merrigh uit ien kakstoel.
Dit heb ik mit menkaar in ien mortier van glas /
Mit iene apesteert / ehaelt uit 'et hels moeras /
Tot pollever estamt / mit 'et niervet van ien netel:
Toen heb ik 'et ekookt / in ien pampiere ketel /
Over ien vyer van ys.

Oene.

Kom smeertet 'er maar an.

Rits.

Nou ik jou aansicht bestrijk /
Wordt jy de Duivel self in alle ding gelijk.

Oene.

Zooje kunst goet is / zel ikje iens te bier noon in de berg van weelde.

Rits.

Mit goe luy is goed doen (zey de koster) en hy ontkliede de beelden.
't Is tijt voor jou te gaen / de Droes toont hum aars gram.

Oene.

Dat is ien kleinigheyt / ik wou wel dat hy quam.

Rits.

Wel binjer op belust / hy zelje zelf bejegenen.

Oene.

Ja alle ding is meuglijk / maar 'et wil gien gelt regenen.

Rits.

He, ho onsikokx Kalandarina, Le, bo, bonsibokx, malandarina Ronsikfokx.

Oene.

Wil ik jou wat zeggen? Reintje de Vos sprak in latijn /
Dat de allergelierste de wijste niet zijn.

Rits.

Twijffel niet an men wijsheidt / men kanze uit men groote baert leezen.

Oene.

Zoo de wijsheidt in ien groote baert zit / zoo moeten de bokken hiel wijs weezen.

Rits.

Kom flux uit et Vegevyer mit jou beroeste piek.

Oene.

As de duivel sterft zal de nikker komen: maar hy is noch niet ziek.

Rits.

In dit bladt moet ik zien waer dat ik hum zel vinnen.

Oene.

Sie achter in men Allemanak / hoe veel daagen dat 'er in ien maant binnen.

Rits.

Me dunkt het hels gebroet dat moet noch veer van hier zijn.

Oene.

Ik deink datze allegaar in Noves kroeg te bier zijn.

Ritsaart steekt 'et Boskruit aan.

Hier komt de Duivel zelf vol ysselijke flickers.

Oene.

O doot! de Duivel komt mit hondert duizent nikkers.

Rits.

Ik zel hum vervolgen om te zien hoe veer dat hy zen baert het;

Want hy loopt als ien hondt / die een kneppel an zen staert het.

Foppe. Iuriaan.

Rijst uit den slaep / den dag die naakt / vier et de klok.

Foppe.

Is loogenachtige Mary deur de Solder evallen / en et zer niet zier edaen?
Hoe pokken kan dat weezen / dat kan ikme niet verstaen?

Ieur.

Doetje dat zulken wonder?

Fop.

Wel jae 't.

Ieur.

Wil ikje wat seggen?

Daer ien Labbekak zet ballen daer komt de duivel ierst ien kussen leggen:
Want ien Labbekak kan hem niet ontgaen asje zelf wel weet /
En zo lang asze hier leeft doetze Janalleman leet /
En die leet geschiet / wilt dikwils mit wreeken betaalen /
Dan et de Duivel actie om de Labbekak en wreeker te haalen:
Dat is ien dubbelt vetje / dan is 't Kermes in de Hel:
O daer ien Labbekak in de buurt woont / dat komt de Duivel zo wel!
Hy behoeft nergens voor te zorgen / ze kan de helsche akker zelf wel ploegen.

Fop.

Kom gaenwe om ien zoopje / in ien van dese kroegen.

Oene. Ritsaart.

Ier ik op et kerkhof gae / moet ik me mit Monseur likpotje zalven.
Ameraal / Generaal van alle roodneuzen / en nuchtere kalven:
Veldtmaarschalk van Lootgieters / van Leidekkers / van Pelssers / van Wevers en Schreurs:
Sergjant Majeur van timmerluy / van metzelaars / van smits en aare Kitte-breurs:
Geweldige Provoost van Robijnen / van Diamanten / van Korbonkelen / en etterige puisten:
Kornel van Schiateka / van Podegra / van Chiragra / van schuddende hoofden / en bevende
vuisten:
Euverman van et Turfdraggers / van 'et Bierdraggers / van 'et Waegdraggers / en 'et Koorendraggers
Convent:
Secretaris van 'et Wagenaars / van 'et Schuiteboers / van 'et Sleepers / en Kruyers Parlement:
Bybel en Categismus van Diefleyers / van Brillekraamers / van dobbelaars en zangers:
Eenige leer en troost van Quakzalvers / van Schoorstienveegers / van Beersteekers en
Rottevangens:
O Ferheer! O Luytersche Sendbrief / nae de Confessi van Augsburg:
O Lubek! o Rostik! o Bruynswijk! o Bredaal! o Rotterdam! o gatje bol! o hertje zonder zorg!
Poortier en Kamerling van zoo veul Vrouwen 'er slooten!
O Goud en Zilver-smit / die de Waerdinnen haar Ringen en sleutelreexen doet vergrooten!
O Seun van Bytebier / die hy by dronke Stijn hadt!
Dan Pater Kitte-breur edoopt in 't Heydelbergsche Wijnvat:
Daer Sinjeur Pakkebier hum as jou Peet vertoonden /
Die jou zoo rijkelijc tot Pillegelt beloonden /
Mit Salm / mit raf / mit rekeling / mit krabben / mit garnalen / en mit kruydige worst /

Mit Kappers / mit Olyven / mit Anssioves / mit Kavejaer / al kost veur ien zwelgzieke borst:
Leef hondert duyzent jaar / ja twee hondert duyzent jaar / natgierige keelestrooster.
O Munnik! ô Knunnik! ô Pater! ô Mater! Van Sinte Bacchus Klooster.
Dat smaaktme / dat raaktme an et hart: niet ien druppel selme ontslippen.
Mijn buik staet espanne / men zou 'er ien Olyfant op doot knippen.
Hier is de ierste Zark.

Hy leest:

*Hier leit hy die het spijt dat hem de doot verriedt:
Noch meerder spijt het hem dat hy zijn geldt verliet:*

B3r

*Wat of dees Woekeraar het allermeeft mach spijten?
Dat hem de wurmen 't vleis om niet van 't been af byten.*

Die Woekeraar et zoo gierig eweest as de Vaar van onze Joost en meidt:
Want die is zoo gierig dat et hem spijt dat hy om niet Godt helpje zeidt.
Hier is de tweede Zark.

Hy leest:

*Hier leit een Wisselaar, die goudt noch zilver hadt,
En in het wisselen bestondt zijn grootste schat.
Hy gaf zijn ziel bywijl door 't wisselen ten roof.
Waarom? hy wisselde gestadig van geloof.*

Deuze Wisselaar volgt de Dreier die hem veul ten Hoof laat binden;
Dat is ien Dreier zonder beitel: want hy dreit mit alle winden.
Hier is de derde Zark.

Hy leest:

*Hier leit hy die weleer zijn vrye wille hadt:
Maar sint dat hem de doodt in d'armen heeft gevat,
Verloor hy dese wil. Nu heeft hy niet te zeggen.
Dat hy zijn wil noch hadt hy bleef hier niet lang leggen.*

Deuze man slacht Drank / die sturf teugen zijn dank; of is het Jasperbuurs geest?
Die hadt liever dat men van hem zeide: hy is 'er / dan hy et 'er al eweest.
Hier is de vierde Zark.

Hy leest:

*Hier onder vindt men een trompetter door de Doodt:
Hy zou trompetter zijn op Charons leere boot;
Maar d'oude Veerman heeft niet op zyn komst te hoopen:
Want deeze blaazer is de windt ter sluik ontloopen.*

Deuze man et alzo slim as de Duivel eweest in zen uitgank;
Want hy scheidt mit wijndt / en die mit wijndt scheidt / die scheidt mit stank.
Hier is de vijfde Zark.

Hy leest:

*Hier leit een Advokaat; de hemel wil hem niet:
De duivel weigert hem een plaats in 't helsch gebiedt:
Want Pluto vreest dat hy de boozen vry zou maken.
Waarom? hy hadt gedient tot veurspraak van qua zaken.*

Dit was hy / loof ik / die bewees dat leelijke Trijn volmaakt was / en 't was ook wel verzint;
Trijn was leelijk en volmaakt: maar 't is niet vreemt / want zy was toen mit kindt.
Hier is de zeste Zark.

Hy leest:

*Root eyn mool, wie onder deze steyn licht begroven.
Den woorden Farheer; Glim Kloozen, van Berrebeek,
Die hem zoo vookmools met koldeschool plach te loven;*

*Van het edel koldeschool, was al zijn gepreek.
Hy is te Etdorp in 't koldeschool huys gebooren.
Door het koldeschool heeft hy zijn leven verlooren.
Het koldeschool hem ook in zijnen beynen quam.
Door het koldeschool kreeg hy ook dat Podagram.
Koldeschool, koldeschool dat was zijn leste woort.
Door met stapten hy zoo zolig in 's Hemmels Poort.
Nu ligt hy begroven onder des blauwe stein.
En hy zou noch zoo goren een koldeschool zein.
Koldeschool, koldeschool, was altijs zijn verhoor.
Nou is hy in 's Hemmels Zool, on vret 'er das eeuwige koldeschool.*

Oene spr.

Komt hier / te Amsterdam / zulk ien Ferheer iens te staen /
Zoo zel ik alle daag / as hy van koldeschaal wil preeken / in de kerk gaen.

Nou klim ik in de mand / laet zien hoe is 't rondeel?
Orisa, Lambatisa, Schoemisa, Coerkernoetes, Coekernoteel.

Rits.

't Is tijdt en mier as tijdt om Oene zoo te talien /
Dat hy in aller yl kan raaken an de schalien /
Hy isser al. dat 's vast. Ik tree weer op ien zy.

Fop.

Hier Jeuriaan / hier / we binnen hier in de ly.

Ieur.

Wat isser dan te doen?

Fop.

Ik bin in duizent vreezen /
Soo et gien spook en is / zoo zellent dieven weezen.

Ieur.

Ik sie hier niet ien mensch / et is hier al in stilt.

Fop.

Sieje daer gien geswier voor et glas van et vissers gilt?

Ieur.

Ik zie ien groote mand / zoo ik maar recht kan tuuren.

Fop.

Ik zeg dat 'et de duivel is of ymant van zen buuren.

Ieur.

Ik laet de mand om laag / en zal het zelf bezien.

Fop.

Loop Ieuriaen / loop / loop / ay loop / 't is tijt voor ons te vlien.

Oene.

Wel hey wat zie ik hier / wat komme hier te voeren?
Hoe! alriets heb ik zelf men eygen zelf verlooren.
Dat is gang: ik streefer heen.

Trijn.

Hier komt niemant van uit zien / dat schijnt Juffrou et hart te prangen.
Ien onkuische vrouw zel altijd mier nae heur Pol as nae heur eige man verlangen.
Waerom ofze Oene nam / as zy 'er gien zin in hadt / zooze niet beschonken was?
Maar Juffrou / heb ik wel ehoort / was ien put daer ien calf in verdronken was.
En Oene miendt dat hy an heur ien zuiver lot etrokken hadt:
Maar ze was van iersten an zoo zuiver as ien duif die de pokken hadt.
Ze acht heur eer niet mier as ien oude schoen / of zoo ien verloope sleur:
Want ze is zoet op den dronk / en ien dronke vrou is ien oope deur.
Ik spreek de goede niet te nae / ik smijt slechts ien kneppel onder de vrouwen:
Wie niet wil hebben datze heur zel raaken / moet heur uit de weeg houwen.
Ik zie en hoor; ik heb ien makkelijke huur / al is men loon wat zwak:
Maar ik heb de marktgang / en dat ik of ding steek ik in mijn eigen zak:

Dit is ook niet vreemt: want ik volg de mannier van de mieste meiden /
En zoo et al uit quam / ik wedt et Juffrou an Miester niet en zeide:
Want ze weet wel dat men mondt / as ik Ritsaart zie / veur Oene zwijgt /
En as ien meidt merkt dat haar vrou van ien vreemt man zoene krijgt /
Wortze hiel stout / en de vrou durft niet over heur klaagen.
Wie voogt van zen huis wil blijven moet hum eerlijk draagen.

Ritsaart. Trijn.

Mijn looze Trijntje / ik bin gelukkig dat ikje hier dus vroeg by de deur vindt.
Oene zel hier strak koomen / om te zien of jou vrou hem / of my bemint.
Hier is et vaatje mit wijn / daer ik mit Fijtje flus van heb esproken:
De Pachters binnen men achter et gat; want ik heb et eslooken;
Daerom verschuilt et. ik vertrek.

Fijtje. Trijn.

Fijtje.

Wie was daer?

Trijn.

Juffrou / Ritsaart brocht dit vaatje mit wijn /
En hy liep voort wech: want Oene / zeyde hy / zou hier dadelijk zijn.

Fijtje.

Krijg men speldewerks kussen / zoo zel hy me vroeg an 't werk vijnen.

Trijn.

Die niet eerlijk en is wil altijd noch eerlijk schijnen.

Fijtje werkt en zingt een luchtig Lietje.

Oene. Fijtje.

Nou ik de betoverde stien heb / laet ik vioele treuren.

Fijtje.

Holla! daer is Oene / nou moet ik wat aars neuren.

Zy zingt: Al eer men komt ter eeren, ziet, &c.

Oene.

Wel hey! wat hoor ik daer? men ooren bin vol galm.
Hoo / hoo / 't is Fijtje / ze zingt ien Meniste Zalm.

Bazelasmanus vosemecy met hondert duizent kusjes.
Mijner Liede / vraagt uwer Liede / of uwer Liede op mijner Liede noch zoo verliefd vint as flusjes?
Men zuikerde struifmont! men pijpknielde rijssenbry!
Jou montje is econfijt mit naerze van kandy;
Daer mier / ja twiemaal mier as duizent Koningen na snakken.
Ik loof niet of de Beyen komen heunig op jou lipjes kakken.

Fijtje.

Ik slae ien gat in den Hemel! dus op zen Italiaans?
Het bientjen after uit? zoo doen de Kortezaans.
Ja wel jy bint ien Giest! maer 't is ien gaaf / moetje weten /
Die alle menschen niet egeben is / bokkende Bry mit Vorken te eten.

Oene.

Wat zegje van men gang / heb ik niet ien hiel schoone tret?

Fijtje.

Jy gaet alleveeliens as ien haan die ien vuilnis tussen zen toonen het.

Oene.

Zie jy ook iet in men aanzicht deur men slordigheyt verwildereren?

Fijtje.

O! neen: men hoort et op de hoek van ien brug sekreet te laeten schilderen.

Oene.

Asje men verweende broek beziet / wordtje dan niet hiel ammereus?

Fijtje.

Buyre kijkt uit! de beuzem et ien huik op / et varken et sijn fluwiel op zen neus.

Oene.

Wat dunkje van men woorden / al luienze niet vermetel?

Fijtje.

Hiel weyts / dubbel ondieft / brie dingen twee schollen in ien ketel.

Oene.

Hoe pastme dit wammes? trouwen ik bin noch half en half ziek.

Fijtje.

Et past jou aers noch aers / as ien ay op ien punt van ien piek.

Oene.

Wat dunkje van me zwier / mach ik de ratste niet wel passeeren?

Fijtje.

Ik loof niet ofje moet jou met 'et zwiet van de Stadts Straetemaakers smeeren.

Oene.

Kom zoenme toch ien reys / zoo betaalje jou ouwe schult.

Fijtje.

Et de Vryer honger? naerzen mit Eek dat is goe zult.

Oene.

Voel iens hoemen pols jaagt / en hoe de zoole van men schoenen branden.

Fijtje.

Jemeny Kyeren! wat ien ding is Mostert! ze bijt en et gien tanden.

Oene.

Hoe zoet is de jeugdt / zouje zeggen dat ik jou iens onder de kombaers hadt.

Fijtje.

Dat zey de Boer ook / en hy zoendent Kalf veur zen aersgat.

Oene.

Zel ik jou quastige hart dan niet iens kunnen deur spitten?

Fijtje.

Jy zelt / op zeuvendalf varken nae / bezyen de zog zitten.

Hoor; waer binje van daan?

Oene.

Ik bin van Leien van daan; dat is genoeg vermaart.

Fijtje.

Binje van Leien van daan? jy hebt zoo veul praats dat ik wel wou dat jy hier\ van daan waart.

Oene.

Wensje me tot ien landtsman / zoo is men gelok al geweldig ereezen.

Fijtje.

Neen! want datje hier van daan waart / zoo zouje me zoo lastig niet weezen.

Oene.

Ey! laet ik jou iens zoenen.

Fijtje.

Me dunkt dat et mit jou altydt eeve groen is.

Oene.

Heb ik quaet in 't zin zoo moet ik niet koomen daer veul te doen is;

Ja heb ik 'er arg in / ik wil 'er ik weet niet wat op vloeken.

Fijtje.

Jy hebt 'er gien arg in / jy slacht Jan plomp / die at struif veur pannekoeken.

Oene.

Och! Fijtje / dat jy men smart en overgroote noodt wist /

Jy zout zeggen: Ritsaart / ik bin de spijker van jou doodtkist.

Fijtje.

Voort / Ritsaart / voort van hier al lang enoeg staen snappen.

Oene.

Wordtje quaet? zoo zel ikje mit ien mondt veur jou bakkes lappen.

Fijtje.

Dat meugje jou hoeren doen; ik bin al te eerelijke vrouw

Dat ik men Oene / die ik lief heb / mit hoorens kroonen zou.

Waer blijft men echte man? och! Ritsaart dingt nae men kuisheidt.

Oene.

Ik wil ien schelm weeze / men wijf is de herreberg daer de deugt t'huis leit.

Ritsaart. Oene.

Wel hoe! wie vijndt ik hier? hy lijkt me op ien draedt.

Wie pokken of et is? by gort! ik weet gien raedt.

Is 't men Giest / zoo zel ik drae sterven: of oordeel ik al te Janhagels?

Oene.

Asje jou Giest ziet / binje veeg / ja zoo veeg as ien luis tussen twee nagels.

Rits.

Wie raedt jou zoo stout / datje hier verschijnt in Ritsaarts gestaltenis?

Oene.

Wie raedt jou zo stout datje durft koomen daer de rechte Ritsaart is?

Rits.

Zoo jy jou mont niet snoert / ik zelje vernielen / al wasje ien van de allermeeften.

Oene.

Wil ik jou wat zeggen? die t'Amsterdam van driegeen sterft beluyt men mit veesten.

Rits.

Binje men Neef? of binnenwe Breurs van iener dragt?

Oene.

Dat loof ik niet: want die ons allebey gelijk zou dragen / hadt te zwaar ien vragt.

Rits.

Jou Moer pleeg die wel ier tot onzent te verkieren?

Oene.

Men Moer die was zoo droog as Klaasje in de Pieren;
Maar men Vaar et in zen jeugd wel op zen Vlielandts equeest:
Daerom geloof ik dat hy wel by jou Moer om ien praatje et eweest.

Rits.

Jy bint dan wie jy bint / ik loop om men deegen te haalen.

Oene.

Ik leg de stien mit 'er vaert neer: want hier valt niet te draalen.

Fijtje. Oene.

Och! Oene / binje hier! men uitverkoore Lief!
Ritsaart et hier eweest / die overritze Dief /
En wou met al zen kracht / al zeiden ik loop hutselen /
En stiet hum van men lijf / men eerbaarheydt ontfutselen.

Oene.

Voort krijg men kortelas / zoo raakt hy op de rug.

Fijtje.

Wel wachtme hier zoo lang / men voeten zyn al vlug.

Ritsaart. Oene.

Waer is de Toveraar? hier bin ik mitmen deegen:
Kom nou vry voor den dagh / ik zel jou de bek gaen veegen.

Oene.

Wel Ritsaart / wel hoe dus? wat doeje mit et rapier?

Rits.

Hoe! Oene vijnd ik jou!

Oene.

Wel ja / wie zoek jy hier?

Rits.

Ik zoek men eigen zelf / die ik hier strak zag kuyeren /
Zoo ik hum krijgen kan / zoo raakt hy in de luyeren.

Oene.

Jy had wat aars in 't sin / jy quam hier by men wijf /
En zeyde elken reys: jy bint men tijt-verdrijf.

Rits.

't Is wonder dat jou 't hoofd van me noch niet esmeeten is.

Oene.

Zoo geef ik jou ien tast mit ien looze mou / daer gien arm in vergeten is.

Rits.

Zooje niet zwijgen wil / zoo ty ik straks aan 't smijten.

Oene.

Praatje wat / de honden die 't luiste blaffen die weten van gien bijten.

Rits.

Ik zweerje by mijn kracht.

Oene.

Ik loofje wel / et is gien zottekal.
Sou jy de Papegay niet wel of schieten met ien pampiere rottebal?
Want jou Vaar et al Konstapel eweest in 't beleg van Sloten /
Daer de Hertog van Pierlapon / met ien schabel door zen bil is eschoten /
Toen Piet Jaep Joosten / Kees Jan Krijnen / in de Karremelkx zak /
Mit ien versse pekelharing / mors et hert of stak.

Rits.

Wie mienje dat ik bin?

Oene.

De Breur van Nikodemus /
Seuns Seun van Paus Jut / over Out-ooms Out-oom van Polyphemus.

Rits.

Hoe scheere we mekaer? Wal dat komt zeker zoet.
Pas op men handen Guyt / as ik jou weer ontmoet:
Maar nou moet ik de schelm iens na zen gat gaen tijen.

Oene.

Ik raap de stien weer op / zoo kom ik niet in 't lijn.

Fijje. Oene.

Ik zie gien kortelas / noch ik bind gien rapier /
Ik zoek dan waer ik zoek. hoe! Ritsaart! hoe! jy hier?

Oene.

De liefde jaagme hier heen / om te zien of ik jou niet kon beleezen.

Fijtje.

Dat mal kreupel was er krukke maken zou et beste ambacht weezen.

Oene.

Jy moet deinken ik bin ien Koopman en ien van de beste Sinjeurs.

Fijtje.

Dat de zotten belle droegen / hoe geweldig zou et 's middags klinken op de Beurs!

Oene.

Laat ik jou omarmen.

Fijtje.

Ik zeg laet los / of ik zel jou uit schelden / dat de honden gien broodt van jou zellen willen eeten.

Ay me omarmen! dat jou hoeft op ien varken stont / ik zweer dat ik van men leben gien spek zou eeten.

C1r

Oene.

Wel spijtige pry / dat jou hoeft boven de deur van ien wijnkelder quam te staen /
De pachters zouwen / al zagenze sluiken / van schrik niet in de kelder durven gaen.

Fijtje.

Waer komje van daan / datje dus praat?

Oene.

Ik kom uit het Westen.

Fijtje.

Ik hoor wel an jou malle propoosten /
Datje uit et Westen quaat: want de Wijfen quamen uit et Oosten.

Oene.

Jy zelt jou goedt wel van de weeskamer krijgen: want jy bint mondigh / verstaetje dat wel Fy?

Fijtje.

Ik wou jou niet zoenen al kakte jy koopere potten mit gouwe hengelesen / en vol rijsenbry.

Oene.

Jy bint ien vodt.

Fijtje.

Jou moer hiel wel ien hoerhuis.

Oene.

Dat liegen/ zweer ik / zel jou rouwen.

Fijtje.

Ik verzinne; jou moer hiel gien hoerhuis: maer et hoerhuis et jou moer ehouden.

Oene.

En jou vaar was wel ier ien hoerevoogt / daer men in de Almenak van leest.

Fijtje.

Jy hebt gelijk / men vaar was ien hoerevoogt: want hy et voogt van jou zuster eweest.

Oene.

Jy ellementsche pekelhoer! krijg ik jou iens onder.

Fijtje.

Dat is hardt teugens hardt / zey de Duivel / en hy veest teugen de donder.

Oene.

Jy bint ien schans zwijn.

Fijtje.

Ik zel jou veur Commissarissen ontbien zoo waer as ik Fy hiet.

Oene.

Jy me voor Commissarissen ontbien? die macht en heb jy niet;
Jou beurs die is te kaal / om na ien Advokaat te wandelen:
Want ien Advokaat is as ien Hoer / die heur om gelt laet handelen.

Fijtje.

Jy men kalen? jy gatvink? jy bint zelf zoo kaal as ien luis.
Wie bin ik schuldig? zeg hontsklink? ik woon in men eygen huis.
Tot mijnent zelle me Erfgename al mier asze miene uit de kas halen.

Oene.

Dat is waer / ze zellen 'er veul in vinden;
Want asje jou hemt in jou poort trekt / heb jy ien hiele kas vol Linden.

Fijtje.

Jy bint ien Vagebont.

Oene.

Ik bin dan wat ik bin / ik bin altoos al ien dolle snoeshaen:
Et mach beuren dat ik veur de nikker loop / maar ik durf wel teugen de droes staen.

Fijtje.

Jy bint ien stout man / ja jy bint ien man as onze Rijk was:
Daer by bin jy zoo wijs / as Teunis / die zen Vaar vraegde / of Joseph ook Kattelijk was.
Ja jy bint zoo arg as Miewes Tijssen in 'et Groenlantsche Traen-vat /
Die wel dorst wedden / dat Mozus in de Geuze kerk egaen hadt.

Oene.

Wat rijtme deuze Appelteef?

Fijtje.

Ik krijg ien popelezy op me lijf. och! och! ik word zoo bang.

Oene.

Ik leg de stien hier neer. dit kijken duurt te lang.

Fijtje.

Och! Oene binje daer?

Oene.

Wat doet men liefste op d'aerdt zijgen.

Fijtje.

Ey! haal ien weinig eek.

Oene.

Ik zel jou eerst ontrijgen.

Fijtje.

Wy hebben gien eek in huis / en de meidt et heur voet verstuikt / onder in 't gewricht:
Loop doch mit 'er vaert ginder in de steeg / tot de kruinier met et scheel gesicht.

Oene.

Ik beloof jou dat ik drae heen zel loopen / en weer komen zonder te missen.

Fijtje. Ritsaart. Trijn.

Waer binje Ritsaart? spreek.

Rits.

Hier ben ik. ien minnaar zel zen tijdt zelden vergissen.

Trijn.

Ritsaart / jy moet voorzichtig weezen asje hier by daag in huis wilt treen;
Want jy wordt staag nae ezien van onze buurwif Madeleen.

Rits.

Ik zel beschikken datze dat gapen wel drae zel staaken.

Trijn.

Hoe wou je dat beginnen?

Rits.

Ik zel ien pasquil op heur laeten maaken:

Want ik kom dikwijls by dat volck / om dat et men altemet ien praatje verliet.

Ik zel 'er by ien gaen die de Beurs alle daag bestormt mit gestient:

Maar hy et grooter stien in zen hoofd as in zen juweelkoffer leggen;

De voeten van zen pasquillen / heb ik wel hooren zeggen /

Binnen zoo kreupel as hy bot in zen Koopmanschap.

Ik zel liever by de man gaen die uit ebannen is om zen quaede klap:

Dit is 'er ien die zen wijf trouwde nae datze in 't Spinhuis hadt ezeeten:
Hy rijmt veur en tegen et landt / om ien buik vol bier en eeten:
Maar in zen zotheldt is hy zoo stantvastig as ik nooit ien key vant.
Et zel best weezen dat ik gae by de Poret van et gelokkig eilandt /
Dat is ien man die mit kracht en geweldt ien Dokter wil weezen:
Maar hy et zoo weinig verstandt van pasquillen te maaken as van zieken te geneezen /
Want zen pasquillen blaffen en ze hebben gien tanden om in 't vleis te slaen:
't Is ook gien wonder datze blaffen: want men ziet hum veul mit honden om gaen.
Hy rijmt ook veur honden: heeft et gelokkig eilandt an hem dan niet ien rechte Jorde?
Zoo hy langer leeft: zoo zel hy noch in ien hondt veranderen: want hy is alrie ien hontsbodt
geworden.
Ik ken de eigenschap van die pasquillenmaakers op ien draedt.

Schout. Pachter. Notaris. Steeboode. Diefleier. Verklikker. Hier wordt aan de deur geklopt.

Trijn.

Och! vrou daer wordt aan de deur eklopt. hier is onraedt.

Fijtje.

Wie klopt daer?

Schout.

Doet de deur oopen.

Rits.

Et is de Schout: ik ken hum an zen spreeken.

Fijtje.

Trijntje / jy hebt Ritsaart / as Oene quam / zoo menigmaal versteeken /
Weetje nou gien raedt? ik bidt jou / bedenk ien aartige list.

Trijn.

Hier Ritsaart / verschuilje mit er baert in deuze kist:
Ik zel achter uit snappen en koomen de kist weer mit fatsoen veur uit haalen.

Rits.

Zoo jy dat kunt doen / zoo zel ik je veur jou kunst betaalen.

Ritsaart in de kist.

Schout.

Ik zeg doet de deur oopen / of ik loopze mit geweldt op de vloer.

Fijtje.

Daer isze oopen. Hoe maakje vroegmorgen zulk ien rumoer?
Ik was strak wat quaelijk / en men man is uit of hy eek te koop kan vinden.
Hebje wat lang ewacht / dat komt dat ik men slep ierst veur wou binden.

Schout.

Juffrou / vergeef ons dan dat we zoo vrypostig in huis koomen: maar 'et is niet zonder reen.

Fijtje.

Me dunkt dat et onbeleeft is datje zonder verlof in huis komt treen.

Schout.

Ik kom mit de Pachters / Steeboo en ien publijke Notaris:
Men zegt dat hier wijn eslooken is / en ik kom om te zien of et waar is.

Fijtje.

Hoe! ik sluiken? dat was niet eereijk edaen:
Want et landt kan zonder Cijns te krijgen niet bestaen.
Al die sluiken hoormen mee naar de kaak te streeven.
Ik hou et mit de Schriftuur: want die wil hebben dat men de Kaizer et zijne zel geeven.
De eerlooze zeggen: kan men et zonder scha doen / men kan et zonder zond doen.
Zoo et jou belieft / jy kunt et huis deur snuffelen: maar jy zeltme ien groot afgrondt doen.

Pacht.

Heer Schout / dit wijf zoekt ons te verleien deur heur bedrieglijk snappen.

Fijtje.

Ik bin zuiver / en die zuiver is mach zen ooren schudden datze klappen.

Pacht.

De schurfde schaepen / heb ik wel hooren zeggen / blaeten et allermiest.

Fijtje.

Wel propdarm / wat doen ik jou dat je me dus tergt en onbeleeft briest?
In 't oude Testement worden et volk equelt van tierannen en helse Nikkers:
Maar nou is et slimmer: want nou worden de menschen eplaegt van Pachters en Verklikkers.

Pacht.

Notaris schrijf dat op / ier ik mier van heur lasteren walg.

Fijtje.

Laat hy et vry in jou hart schryven / en hangen et boek an de galg.

Notaris.

Dit wijf et eer en schaamt gelijk ter Kerken ebragt / dat blijkt wel an haar Baaren.

Fijtje.

Wel / valse Testement-schrijver / wat heb jy te zeggen? jou vaar is bankerot evaren.

Notaris.

Dat men vaar bankerot voer / kost jou niet ien zier:
Hy gaf noch vijftwintig ten hondert / dat is de rechte koers van ien bankerottier:
Maar jou Daar was ten dief: want as hum zen werkvolk werk t'huis brochten /
wou hy heur 't bedonge loon niet geeven.
Zeide zy, sinjeur we kennen van zulk ien kleine loon niet leeven:
Wees jy te vreen / zeide hy / ja ik rae jou datje van hooger loon zwijgt:
Ik bin ien Buurtmiester / ik zel maaken datje onderhouding van de Almoeseniers krijgt.

Fijtje.

Dat liegje / jy eerdief / jy kolfvoet / jy druip-oog / jy luishondt / jy neus as ienanker:
Pokkige hondt / hoe zelze jou noch op egeeten worden van de spaansche kanker.

Schout.

Juffrou schelt de man niet uit: want hy is hiel wijs; of bin je buis?

Fijtje.

Hoe! hy wijs? dat hy in ien rok liep en ien slab veur hadt / hy was prezendent van et Lazeris
huis.

Schout.

Ziet watje zegt! er is ien Notaris; et hy gien bordt veur zen huis / dat komt omdat hy rijk is.

Fijtje.

Hy hoeft gien bordt veur zen huis: want hy et ien bordt veur zen kop / dat pubelijk is.

Notaris.

Zie toe! jy kan me noch wel van doen krijgen: want ik weet er veul voort te helpen.

Fijtje.

Dat is waer / jy helpt 'er veul voort;
Maar hoe? jy helptze ierst uit 'er geldt en dan uit de poort.

Notaris.

Dat ik zulk niet en doe / en dat ik wijs bin / getuigt men allernaeste buurman.

Fijtje.

Wil ik jou wat zeggen? in et schip van de blinden is ien oog stuurman.

Not.

Wordt ik iens Pensenaris / dan zel et de quae wijven niet nae haar wens gaen.

Fijtje.

Jy Pensenaris worden! ien Pensenaris deink ik as 'er achter de hal mit pens staen.
Boode. Juffrou versteurje niet! jy tiert jou an / of hy jou man edoodt hadt.

Fijtje.

Ik wens de guit mit zen gat op ien hekel / en dat hy ien meulestien op zenschoot hadt.

Trijn. Fijtje. Schout. Kruier. Verklikker. Pachter. Notaris. Diefleier.

Goemorgen Juffrou / jy hebtme men huur gisteren betaalt: maar je wout men kist nietgeeven
/

Of je wou 'er in zien / of 'er ook iet dat jou hoorde in was ebleeven:
Hebje et al edaen? ik bin hier mit ien kruier; want die zouze brengen an de schuit.

Fijtje.

Ik jou vodden deurzien! dat lust me niet / daarom gaet et gat vry uit.

Schout.

As je op de meidt niet weet te zeggen / moetje heur kist mee langan.

Fijtje.

Hadtze ien meidt eweest asze hoorde / ik zou gien strijdt tegen heur anvangen:
Want ik heb me teugen heur edraagen as ien rechtschaape vrouw:
Maar ze was ien labbekak / die alle buure bakhuizen begaapen wou:
Ging ze iens in de komy / strak vilze an et kallen: bin dat gien boose werken?
Dan was et / men Heer Schout / in men naers en uit men naers / gae deur men naers te kerken.
Men kelder die by men aare meiden zoo klaer as melk en heunig was /
Lag by haar zoo morsig / ja zoo morsig of 'er ien varken Keuning was.
Die et vuur van ien aar wil reekenen / laet zen eigen uitgaen / heb ik wel hoore zeggen.
Men kamer was zoo slikkerig / dat 'er mit eeren ien zog in de kraem hadt meugen leggen.

Trijn.

Ik heb by jou moeten lyen as et wijnterkooren op et veldt.
Binje rijker as ik? de Duivel dienje hebje geldt.
Heer Schout / ier ik by heur quam hadtze dertien meiden ehadt in neege weeken:
Ze zou ien roof veur dien hel van daan haalen / en de Duivel zou 'er niet teugen durven spreken.
Ze maaktme / om me te doen haaten / zoo zwart as de zwartste mol is:
Want die ien hondt doodt wil hebben hoeft slechts te zeggen dat hy dol is.

Fijtje.

Jy gaapt niet of jy liegt: verstae je dat wel / helleveeg?

Trijn.

Juffrou / ik kom niet / om mit jou te hassebassen:
Ik smijt slechts schoenen te grabbel / wil jyse aan trekken / ik kan niet beeteren datze jou
passen.
Jy moet jou niet versteuren / of ik mit jou wat in et gros praat.
Ey! Heer Schout / spreek iens veur me / op datze men kist weer los laat.

Schout.

Voort / bezie de kist / of geefze de meidt: we moeten hier iens zien in alle hoeken.

Fijtje.

Loop mit jou kist an de galg / men hoeft staet 'er niet nae om jou prullen te deurzoeken.

Trijn.

Juffrou / jy hebt me veul verlet / de dingen die ik noch beschikken zel:
Maar ik mach deinken heb ik me niet zadt egeeten / dat ik me niet zadt likken zel.

Schout.

Jy doet wel / datje om jou verzuimde tijt niet wilt kibbelen / noch mallen:
Want die et lest uit de kan wil hebben / zel et lidt gemienelijk op zen neus vallen.

Trijn.

Kruier / reik me ien handt: want 'er is veul tin in dat ik van men ouwers heb eëfft.

Kruier.

Vryster wat zellen jou vrienden al beuren as jy ongetrout sterft.

Verklikker.

Heer Schout / we vijnden gien wijn in de kooken / noch kelder leggen.

Oene. Fijje. Schout. Notaris. Pachter. Steeboode. Verklikker. Diefleier.

Hoe! et hiele huis vol volk / wat pokken is dit te zeggen?

Fijje.

Och! och! men lieve man! men uitverkooren! binje daer al weer?

Hier wordt ezeidt datwe wijn eslooken hebben / en dit raaktme an men eer.

Oene.

Dat zellenze liegen: ik wil hier gien vreemt volk gehengen.

Verklikker.

Heer Schout / ik heb 'er et vaatje mit wijn zelf in huis zien brengen.

Schout.

Heb jy et ezien? zoo haal alle kisten van de wandt.

Trijn roept van binnen.

Brandt / brandt / brandt / water / water / water.

Pachter.

Waer is de brandt?

Trijn.

Brandt / brandt / brandt / water / water / water.

Schout.

Waer is de brandt te vijnen.

Trijn.

De vlam komt uit et dak van et huis daer et kantoor is van de Pachters van de wijnen;

En 't huis van de Schout / dat 'er naest staet / begint men mee al deur te schrijven.

Schout.

Impostmiester / daer dien ik by te weezen.

Pachter.

We dienen hier ook niet langer te blijven.

Fijje.

Is de brandt by de Schouts? daer woont jou Breur ontrent / och! Oene / daer bienj ook by.

Hoe staeje zoo te futselen? Ey! loop / ier ik 'er heen ty.

Oene.

Ik looper mit er vaert heen / om voor men Breurs huis te zorgen.

Fijtje.

Ziet hum iens loopen: hy steekt zen naers uit of hy broodt wou borgen /
Vijndt hy daer wat te schikken / dan gaet hy tot de ooren toe in et bondt:
Hy heeft et beschik-boekje op egeeten: want et kappetory hangt noch uit zen mondt.
Daer niet te doen is weet hy geweldig te helpen.

Trijn. Fijtje.

Juffrou / nou is et tijdt om jou bangigheid te stelpen.

Fijtje.

Waer is Ritsaart?

Trijn.

Die heb ik al uit de kist doen gaen.
Nou moet et vaatje mit wijn / dat ik flus vergeeten heb in de kist te schuilen / an ien edaen.
Heb ik van de kist en brandt niet giestig kennen verziere?

Fijtje.

Ik zel jou lijf teugens Paas / tot loon / verziere van nieuwe klieren.
Volhardt jy vry in liegen en bedriegere / zoo hou ik jou voor ien deugdelijke meidt.
Die zeggere dat liegen zondt is / betoone heur bottigheid.
Die voorzichtig is / moet hum nae de tijdt voegere / hoort men de wijzere kallen.
Wie om best willen liegt / leidt ien stien uit de weeg / om dat 'er ien aar niet over zel vallen
Kom / brengere we et vaatje an ien zy / zoo worden we niet in et lyen ebracht.
Wie zen schandt kan bedekkere / en schae verhoedere / et groote kracht.